

Modul I

Sesija 2:

SISTEM SERTIFIKACIJE OGP deo šireg komandnog lanca

*Tim GI
akademije*

*Dragana
Tar,*

*Nikola
Kostić,*

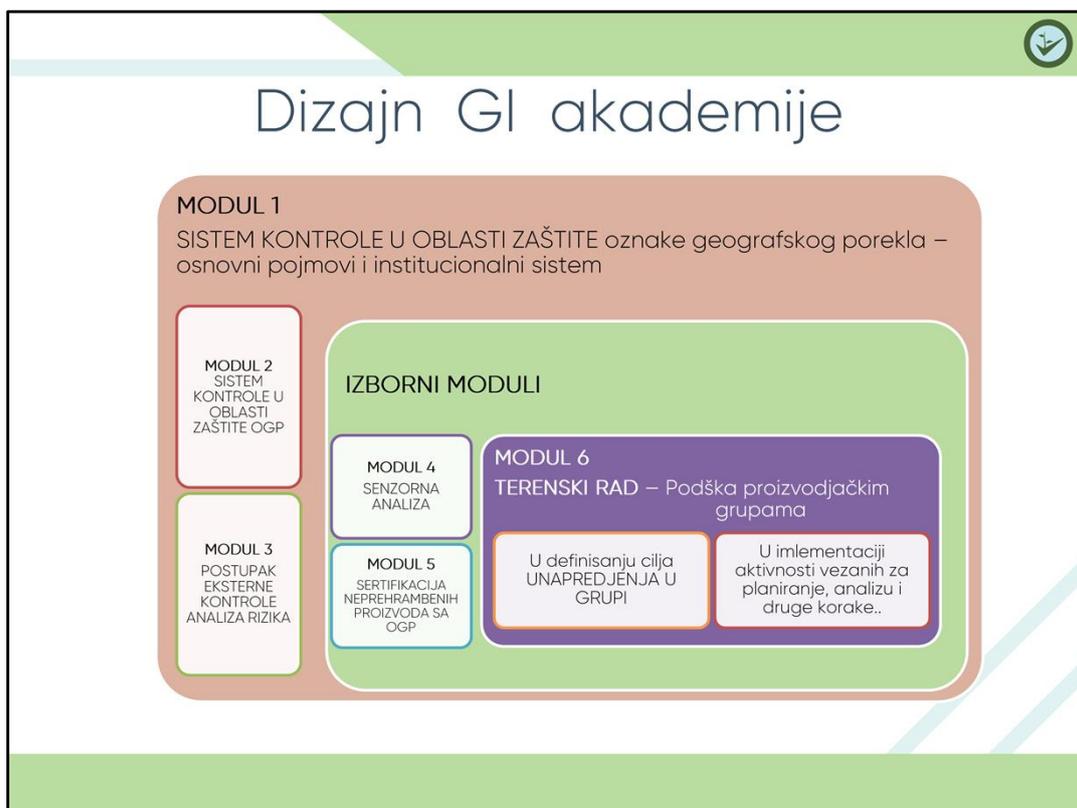
*Aleksandra
Novaković*

*Tamara
Živadinović*

Cilj sesije

Cilj ove sesije je da se upoznamo sa **ključnim aktivnostima i akterima** u okviru postupka zaštite, proizvodnje i kontrole poljoprivrednih i prehramenih proizvoda sa oznakama geografskog porekla

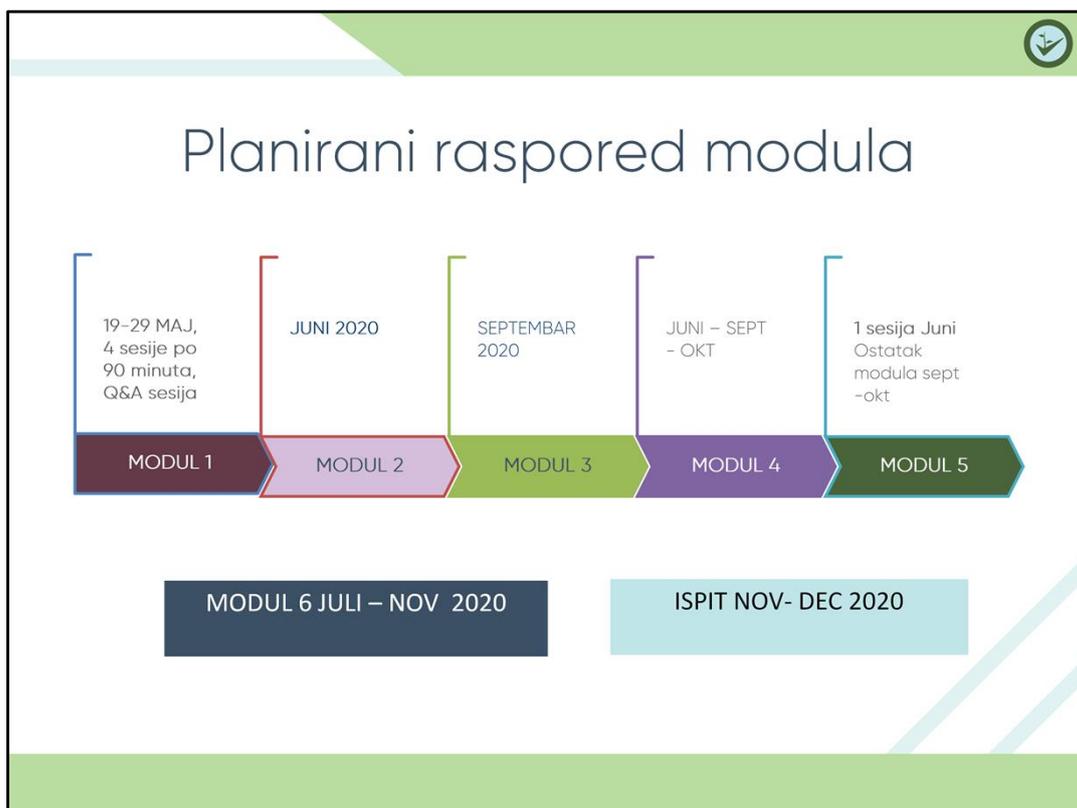

Namera je da tematski razbijene obuke integrisemo u jedinstven sistem prenosa znanja, da dodamo teme koje su mozda bile skrajnute i da damo prostor za medjusobno ucenje i razmenu.

- 1, SISTEM KONTROLE U OBLASTI ZAŠTITE GEOGRAFSKOG POREKLA**
- 2, ORGANIZACIJA GRUPE PROIZVOĐAČA U SISTEMU KONTROLE PROIZVODA SA OGP**
- 3, POSTUPAK EKSTERNE KONTROLE, ANALIZA RIZIKA I PROGRAM SERTIFIKACIJE**

Završni cilj GI sertifikacione akademije je da obuču prvu generaciju kontrolora i savetodavaca i koji poseduju znanja i veštine potrebne za primenu pravila sertifikacije proizvoda sa poreklom.

Ispitivanja i procena usaglasenosti

Šta to praktično znači u planiranju vremena:

Kako bi nivo znanja bio ujednačen i objektivno verifikovan, u postupku sertifikacije osoba biće izvršena potvrda stručnosti učesnika GI Akademije od strane nezavisnog sertifikacionog tela, čiji će zadatak biti da razvije šemu sertifikacije i završni ispit uz podršku zainteresovanih stana.

Trenerski tim

Dr Aleksandra Novaković

Od 2007 uključena u razvoj sistema OGP, podršku proizvođačima interne kontrole, sledljivosti, promocije, obuke

Nikola Kostić

Desetogodišnje iskustvo u razvoju sistema akreditacije i sertifikacije OGP i oceni sertifikacionih tela

Dragana Tar

Aktivna u definisanju, afirmaciji i primeni dobrovoljnih standarda kvaliteta i podrški proizvodjačkim grupama.

Predavači iz resornih institucija i organizacija

Tamara Živadinović

od 2010. godine, specijalizuje se za rad sa proizvođačkim grupama, uspostavljanje sistema kontrole, funkcionisanje lokalnih organizacija i rad sa međunarodnim mrežama

GI sertifikaciona akademija

Aleksandra Marković

Komunikacija i podrška
www.giakademija.rs

Alison Marie Loconto

INAO specijalista za participativnu sisteme garancije i sertifikacije

Erik Thevenout Olga Alleman,

Svajcarski zavod za intelektualnu svojinu,

Mentimeter

Scenario:

Imam malu proizvodnju ovčjeg sira na teritoriji Sjenice. Čuo sam da je zaštićeno ime porekla Sjenički ovčiji sir.

Pitanje:

Da li mogu da odštampam i stavim markice na proizvod?

Način sticanja i pravna zaštita oznake geografskog porekla

PROPISI
REPUBLIKE
SRBIJE

MEĐUNARODNI
ARANŽMANI

TRŽIŠTE REPUBLIKE SRBIJE

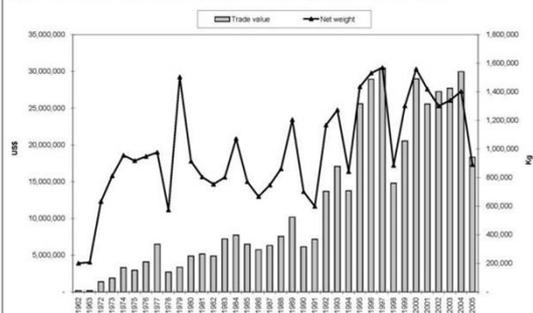

**BENEFITI SU
OČIGLEDNI I RAZNOVRNI**

**AKTIVNOSTI
ZAŠTITE, ODRŽAVANJA
INTEGRITETA I PROMOCIJE SU**

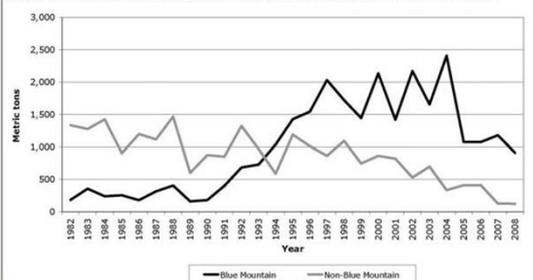
**DUGOTROJNE I
ZAHTEVAJU PUNO ULAGANJA**

Figure 2: Exports of green coffee from Jamaica to Japan (value and volume)

Source: UN Comtrade.

Figure 1: Jamaican coffee production: Blue Mountain region and outside, 1981–2008

Source: CIB.

KORAK PO KORAK

ORGANIZOVANJE GRUPE

A1. IZRADA
ELABORATA

A2. PRAVNA ZAŠTITA OGP

B1. IZRADA PLANA
KONTROLE

B2. KONTROLA KVALITETA I
POSEBNIH SVOJSTAVA

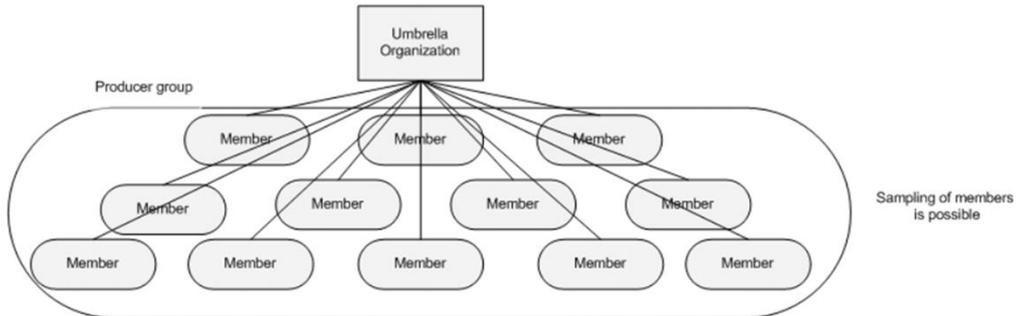
B3. DOBIJANJE STATUSA
OVLAŠĆENOG KORISNIKA

C1. PROIZVODNJA
I KONTROLA

C2. STALNO
UNAPREĐENJE

ORGANIZOVANJE GRUPE

EA 6/04

ODGOVORNOSTI I
OVLAŠĆENJA

DEFINISANJE PROCEDURA

MAPIRANJE PROCESA

INTERNI SISTEM KONTROLE

KANALI KOMUNIKACIJE

...

IZRADA ELABORATA FOKUS

PROIZVOD

TERITORIJA

TRŽIŠTE

ZAINTERESOVANE
STRANE

PROPISI, POLITIKE,
PREDUSLOVI

ALATI, ANALIZE,
SCENARIJI

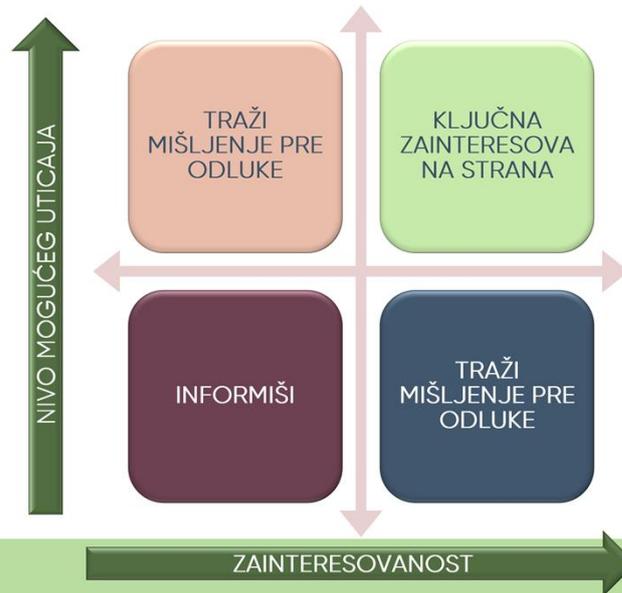
ŠTA MORA? KAKO MERITI? KOJI SU KRITERIJUMI?

- Identifikacija postojećih proizvoda koji su zaista povezani sa geografskom odrednicom
- Mapiranje zainteresovanih strana i njihovog kapaciteta za učešće ili eventualno blokiranje razvoja GI.
- Zajedničke diskusije kojima se utvrđuje interes, ideje, stvarni kapacitet i ključni akteri
- Procena raspoloživih i potrebnih resursa (makar osnovna analiza troškova i koristi cost-benefit)
- Analiza potrebnih aktivnosti i mogućih prepreka (verovatni dobitnici i ko bi bio na gubitku?) uključujući zajednice i životnu sredinu
- Identifikacija ciljanog tržišta i mišljenja potrošača (market access)
- Preliminarna definicija teritorije koja se razmatra i njene ključne odlike
- Pomoć stručnjaka u cilju adekvatnog definisanja specifikacije i opisa specifičnosti
- Simulacije sa različitim scenarijima (virtualna testiranja)

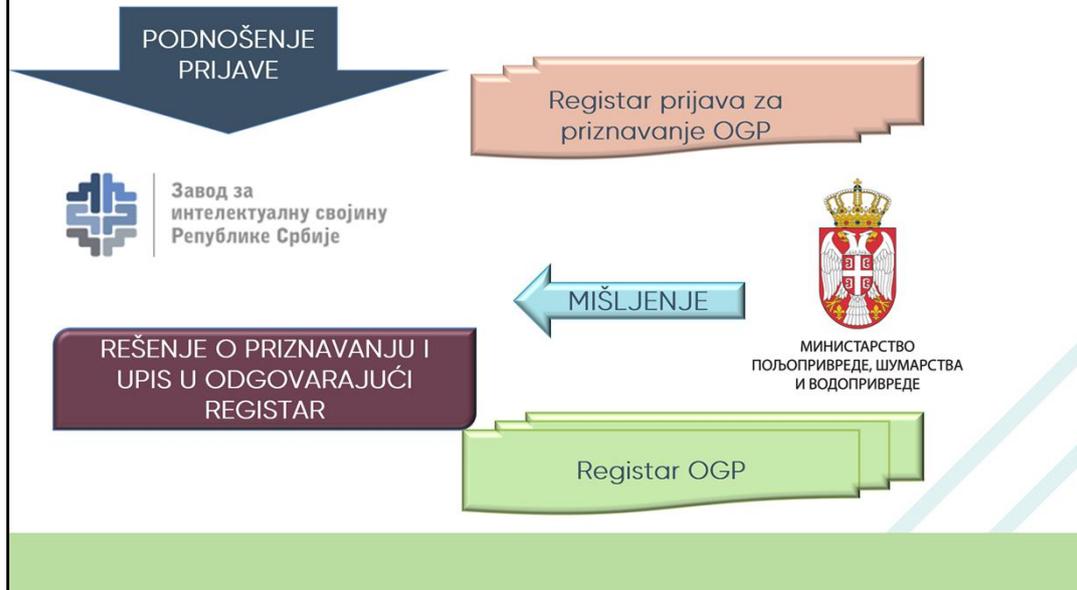

ZAJINTERESOVANE STRANE

PРАВНА ЗАШТИТА OGP

Postupak za registrovanje oznake geografskog porekla pokreće se prijavom za priznavanje imena porekla, odnosno geografske oznake mogu da podnesu:

- 1) domaće fizičko ili pravno lice koje na određenom geografskom području proizvodi proizvode koji se označavaju nazivom tog geografskog područja;
- 2) udruženja lica, privredne komore, udruženja potrošača i državni organi zainteresovani za zaštitu imena porekla, odnosno geografske oznake u okviru svojih aktivnosti;
- 3) strana fizička ili pravna lica, odnosno strana udruženja, ako je ime porekla, odnosno geografska oznaka priznata u zemlji porekla, kada to proizilazi iz međunarodnih ugovora

Pitanje – grupa proizvođača

Jamboard

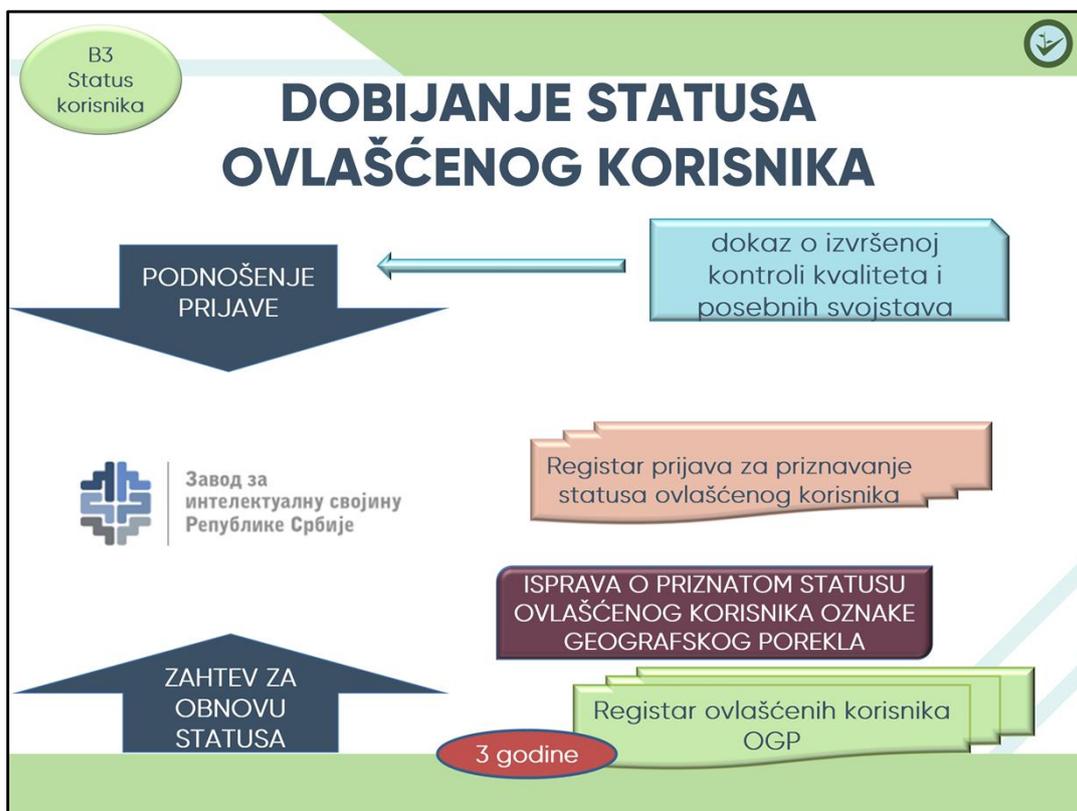
Koje su prednosti i izazovi zaštite i kontrole proizvoda kroz organizaciju grupe proizvođača u odnosu na individualnu zaštitu?

Zelena nalepnica – prednosti (na prvoj tabli)

Crvena nalepnica – izazovi (na drugoj tabli)

Mogu da ponavljaju odgovore (što se više puta ponovi veća je prednost).

Moderator će slagati nalepnice. Ko ima problem sa korišćenjem jambordda šalje odgovore u chat ili se javi

- Prijavu za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika mogu da podnesu fizička ili pravna lica, kao i udruženja tih fizičkih i pravnih lica, koja na određenom geografskom području proizvode proizvode koji se označavaju nazivom tog geografskog područja.
- Status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla traje tri godine od dana upisa priznatog statusa u Registar ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla.

B2
Kontrola
kvaliteta

KONTROLA KVALITETA I POSEBNIH SVOJSTAVA

ATC
AKREDITACIONO TELO SRBIJE
ACCREDITATION BODY OF SERBIA

МИНИСТАРСТВО
ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА
И ВОДОПРИВРЕДЕ

AKREDITOVANO

OVLAŠĆENO

SERTIFIKACIONO TELO

KONTROLA USKLAĐENOSTI

KVALITETA I
POSEBNIH
SVOJSTAVA

NAČINA
PROIZVODNJE

POREKLA
SIROVINE

SLEDLJIVOST

SA PODACIMA SADRŽANIM U SPECIFIKACIJI/ ELABORATU

Odgovorite u grupama za diskusiju...

ŠTA TREBA URADITI/IZRADITI
PRE SPROVOĐENJA
KONTROLE?
(Jamboard tabla 3)

Čet odgovori

(ODGOVOR: Prikaz sledećeg sajda IZRADA PLANA KONTROLE)

B1
Kontrolni
plan

UČEŠĆE U IZRADI I VERIFIKACIJI KONTROLNOG PLANA

DAJE SAGLASNOST

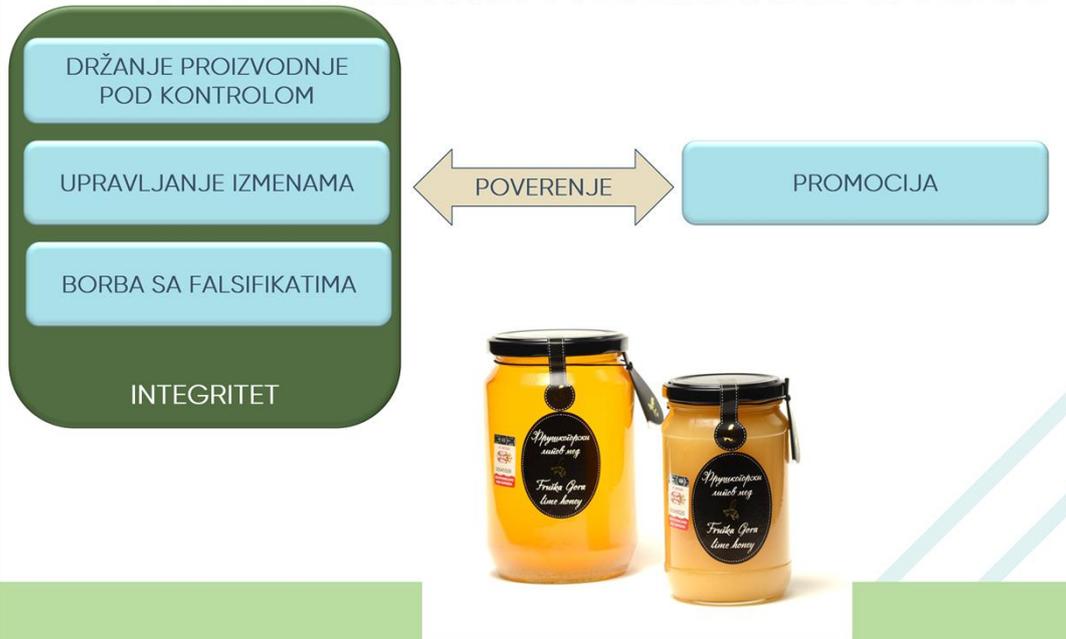
МИНИСТАРСТВО
ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА
И ВОДОПРИВРЕДЕ

C1
Proizvodnja
i kontrola

PROIZVODNJA PROIZVODA SA OGP

www.menti.com

Pitanje:

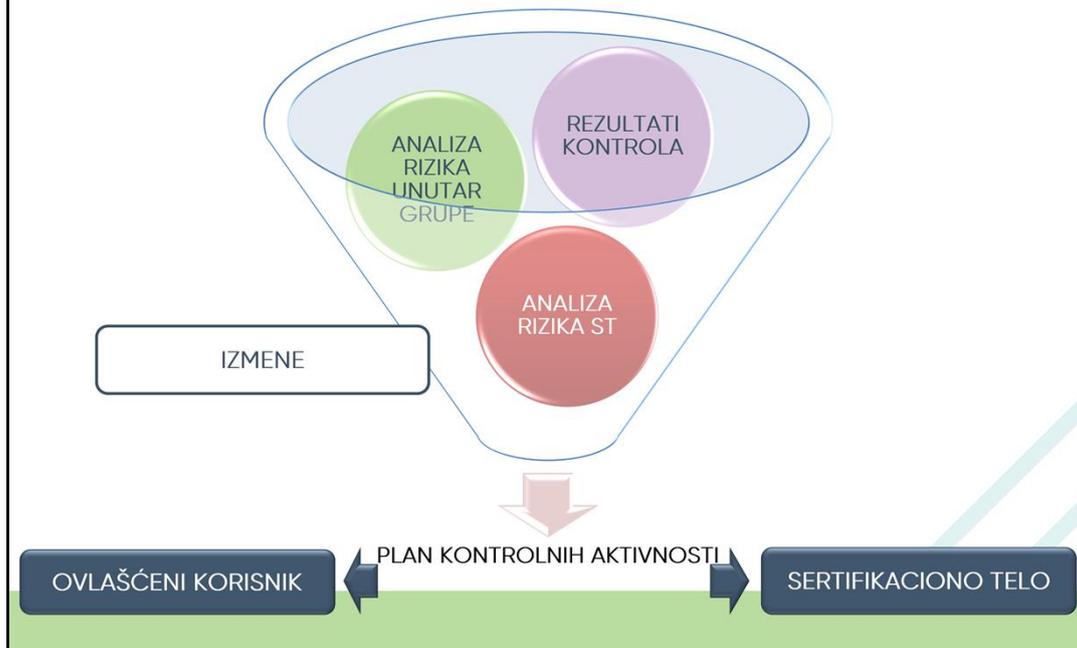
- Da li nakon dobijanja Sertifikata o usklađenosti treba dalje sprovoditi kontrolu? Ko bi to trebalo da sprovodi?

Pitanje 2

ST / Interna kontrola / Inspekcija / Niko / Svi

KONTINUIRANA KONTROLA

C1
Proizvodnja
i kontrola

KONTINUIRANA KONTROLA

SLUŽBENE KONTROLE

OVLAŠĆENI KORISNIK

KONTROLA KVALITETA
INTERNIM I EKSTERNIM
RESURSIMA

KONTROLA SVIH ČLANOVA
GRUPE (I VIŠE PUTA)

FIZIČKA KONTROLA SVIH
FAZA PROIZVODNJE

SERTIFIKACIONO TELO

KONTROLA PARAMETARA
PREKO TREĆE STRANE

KONTROLA ČLANOVA
GRUPE PO UZORKU

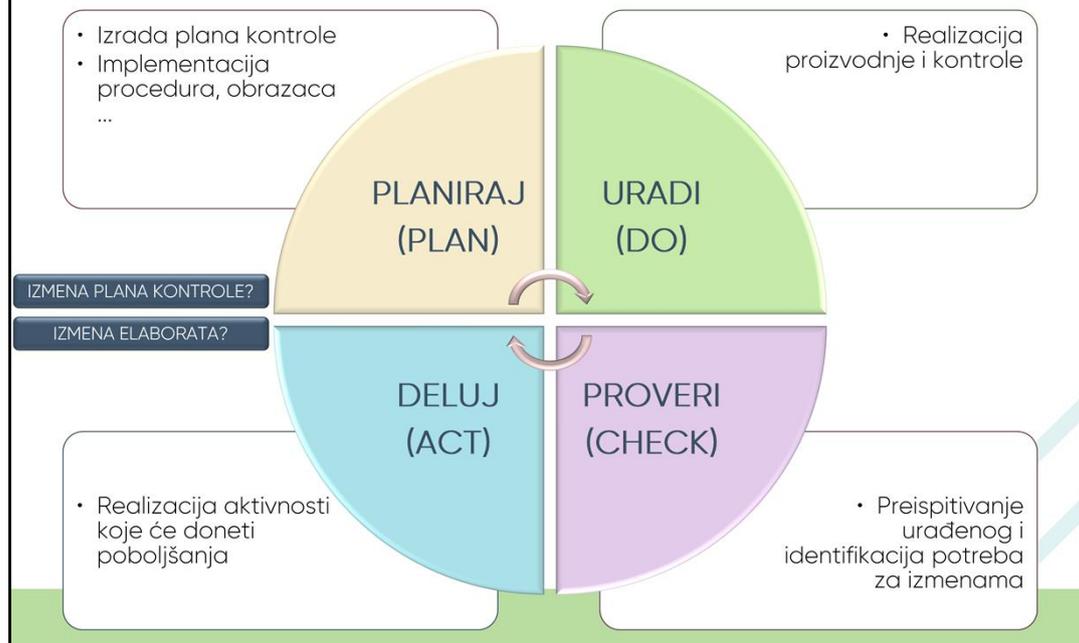
FIZIČKA KONTROLA FAZA
PROIZVODNJE U SKLADU SA
PLANOM

PROVERA INTERNOG
SISTEMA KONTROLE

KONTROLA NA TRŽIŠTU

KONTINUIRANA POBOLJŠANJA I IZMENE

ULOGE U KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA

	UDRUŽENJE PROIZVOĐAČA / PROIZVOĐAČI	ZAVOD ZA INTELEKTUALNU SVOJINU	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE	SERTIFIKACIONO TELO (ST)	AKREDITACIONO TELO SRBIJE	OSTALE ZAINTERESOVANE STRANE
ORGANIZOVANJE GRUPE	Nosilac aktivnosti					Mogućnost učešća/ pružanja podrške
IZRADA ELABORATA	Nosilac aktivnosti		Moguće učešće (savetodavci)			Aktivno učešće (konsultanti, PKS, TO...)
PРАВNA ZAŠTITA OGP	Podnosi prijavu	Vodi upravni postupak i donosi Rešenje	Daje mišljenje Zavodu za intelektualnu svojину			Mogućnost učešća u javnoj diskusiji
PLAN KONTROLE	Nosilac aktivnosti		Odobrava plan kontrole	Učestvuje u izradi plana kontrole sa proizvođačem	Preispituje Plan kontrole tokom ocenjivanja ST	Moguće učešće
KONTROLA KVALITETA I POSEBNIH SVOJSTAVA	Samokontrola, Interna kontrola i ugovaranje ST, koordinacija		Ovlašćuje ST i vrši nadzor nad radom ST	Eksterna kontrola i sertifikacija	Akredituje sertifikaciono telo	Moguće učešće
DOBIJANJE STATUSA OVLAŠĆENOG KORISNIKA	Podnosioc prijave	Vodi upravni postupak i donosi Rešenje				
PROIZVODNJA I KONTROLA	Nosilac aktivnosti		Upravlja šemom sertifikacije i izmenama	Učestvuje u kontroli	Nadzor nad radom ST	
STALNO UNAPREĐENJE	Nosilac aktivnosti		Aktivno učešće kao vlasnik šeme sertifikacije	Učešće kroz aktivnost kontrole	Učešće kroz aktivnost akreditacije	Poželjno učešće

NAUČILI SMO

- Ko su **akteri** i na **koji način učestvuju** u postupcima zaštite OGP, proizvodnje i kontrole proizvoda OGP;
- Šta su **zainteresovane strane** i na koji način ih identifikovati i komunicirati;
- Kako funkcioniše **system kontrole**;
- Važnost obezbeđenja **integriteta** i **stalnog unapređenja**.

PITANJA